

Commentaar van Nefyto op de Wijziging van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden en enige andere besluiten in verband met de implementatie van EU regelgeving

Algemeen

Het voorstel voor wijziging van het Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden volgt uit de voorgenomen wijziging van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden die thans bij de Tweede Kamer aanhangig is. De Memorie van Toelichting bij het wetsontwerp geeft aan dat de Verordening “nauwelijks beleidsruimte biedt en dat daarom sprake is van een implementatie zonder nationale koppen”; daarnaast is in de Memorie van Toelichting aangegeven dat met de implementatie van de Richtlijn duurzaam gebruik “zo dicht mogelijk is aangesloten bij de terminologie en de systematiek van de Richtlijn”.

Toch zien wij ook in het voorgestelde besluit weer forse nationale koppen te voorschijn komen, met name in het nieuw voorgestelde artikel 11a. Met klem verzoeken wij het ontwerp-Besluit aan te passen zodat kan worden voldaan aan de doelstellingen van de nieuwe EU-regelgeving zoals eveneens in de Memorie van Toelichting vermeld: “de toelating van gewasbeschermingsmiddelen verder te harmoniseren en het Europees speelveld naar elkaar toe laten groeien”.

ARTIKEL I

Onderdeel K – artikel 11

In lid 4 van dit artikel staat vermeld dat het college “bij iedere toelating voor niet-professioneel gebruik” voorschriften stelt “die betrekking hebben op gebruiksklare formuleringen” en “stellen beperkingen aan het formaat van de verpakking”.

De toelatinghouders aangesloten bij Nefyto kunnen zich vinden in het beperken van het formaat van de verpakking (beperking tot te behandelen oppervlakte tot bijvoorbeeld 500 m²). De Ctgb evaluatie kan dan ook uitgaan van kleinschalig gebruik.

Dit artikel is echter onduidelijk omtrent het voorschrijven van gebruiksklare formuleringen. Voor niet-professionele toepassingen worden inderdaad gebruiksklare formuleringen op de markt gebracht. Echter het is onhaalbaar om “niet gebruiksklare” formuleringen niet meer toe te staan, onder meer uit een oogpunt van duurzaamheid (vervoer en opslag van enorme hoeveelheden water) en kosten van ontwikkeling en toelating van een nieuwe formulering. Dit zou ook veel verder gaan dan nodig om - zoals de richtlijn voorschrijft - “te vermijden dat op een gevaarlijke manier wordt omgegaan” met middelen voor niet-professioneel gebruik.

Onderdeel L – artikel 11a

In het nieuwe artikel 11a Bgb wordt voorgesteld om een grote nationale uitbreiding te geven aan de Europese regels die zijn gesteld omtrent de vergelijkende beoordeling (comparative assessment) van stoffen. Nederland wil deze uitbreiding geven voor :

- stoffen die als gevaarlijk voor het aquatisch milieu zijn ingedeeld; en
- prioritair gevaarlijke stoffen zoals bedoeld in de Kaderrichtlijn water.

Nefyto maakt hiertegen ernstig bezwaar:

1. In beginsel geldt – ingevolge lid 1 van artikel 50 – het principe van vergelijkende evaluatie alleen voor een op EU niveau vastgestelde lijst van stoffen. Artikel 50 lid 2 van Verordening 1107/2009 geeft aan dat lidstaten **in uitzonderlijke gevallen** een vergelijkende beoordeling kunnen toepassen op toelatingsaanvragen die geen voor vervanging in aanmerking komende stoffen bevatten. Overweging 20 van de Verordening koppelt een uitzonderlijk nationaal gebruik van de vergelijkende evaluatie ook aan de beschikbaarheid in bepaalde lidstaten van niet-chemische, voor de gezondheid van mens en dier, en voor het milieu aanzienlijk veiligere bestrijdings- of preventiemethoden, die voor bepaalde vormen van gebruik algemeen worden toegepast.

Met het voorgestelde artikel 11a van het Bgb overschrijdt Nederland duidelijk de grenzen zoals die in artikel 50 lid 2 van de Verordening zijn gegeven omdat niet langer sprake is van uitzonderlijke gevallen. Vrijwel het gehele middelenpakket wordt met de voorgestelde bepaling onder de werking van de vergelijkende beoordeling gebracht.

2. Het gaat tevens om een **onjuiste implementatie** van artikel 11 lid 2 van Richtlijn 2009/128 omdat deze maatregelen waarmee Nederland het aquatisch milieu wil beschermen niet verenigbaar zijn met de desbetreffende bepalingen van Verordening 1107/2009, zoals lid 1 van artikel 11 voorschrijft.
3. Bij het wetsontwerp 32 372 ter implementatie van nieuwe EU regels in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden is aan de Tweede Kamer in het geheel geen melding gemaakt van het voornemen van de Regering tot zo'n ingrijpende uitbreiding van de vergelijkende beoordeling op nationaal niveau over te gaan. In tegendeel, in de Memorie van Toelichting bij artikel 50 staat duidelijk aangegeven dat middelen die *bepaalde werkzame stoffen bevatten* (cursivering Nefyto) strenger moeten worden beoordeeld dan de rest. "Het moet dan gaan om werkzame stoffen die op een lijst van de Europese Commissie staan en die in aanmerking komen om te worden vervangen". Ook in de BNC fiche die destijds door de Nederlandse regering inzake de ontwerp Verordening is opgesteld staat vermeld: "*Alleen voor gewasbeschermingsmiddelen, die zijn gebaseerd op de meer kritische stoffen* (categorie 3) (cursivering: Nefyto) moet de lidstaat binnen vier jaar na toelating een alternatieventoets (comparative assessment) uitvoeren". Tenslotte is bij de klankbordbijeenkomsten in Baarn geen enkele indicatie gegeven van een dergelijk voornemen.
4. De voorgestelde nationale uitbreiding van de vergelijkende evaluatie op een groot aantal stoffen:
 - a. is strijdig met het uitgangspunt om geen nationale koppen in het toelatingsbeleid te introduceren;
 - b. geeft een extra onzekerheid in het kader van toelatingsaanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen in Nederland en ontmoedigt daarom investeringen van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie in een effectief middelenpakket;

- c. geeft een enorme werklast voor toelatingsaanvrager en Ctgb, terwijl onduidelijk is wie de rekening van de beoordelingskosten voor een vergelijkende evaluatie zal betalen.

Nefyto verzoekt derhalve met klem het voorgestelde artikel 11a te schrappen.

Onderdeel X – artikel 27a, 27b, 27c en 27d

Genoemde artikelen, betrekking hebbend op maatregelen die de bescherming van het aquatisch milieu beogen, gaan verder dan is beschreven in de richtlijn voor duurzaam gebruik. Deze richtlijn beoogt namelijk niet het verbod van het gebruik van middelen, maar juist het duurzaam gebruik.

Artikel 27a

Artikel 27a vormt op twee onderdelen een nationale verscherping ten opzichte van de tekst van de richtlijn:

- De **positieve voorkeur** die in artikel 11 lid 2 sub a is vermeld voor stoffen die **niet** zijn ingedeeld als prioritair gevaarlijk stoffen wordt in de Nederlandse implementatie vertaald in een **negatieve voorkeur** voor deze stoffen;
- De negatieve voorkeur wordt vervolgens vertaald in een **verbod** om dergelijke stoffen te gebruiken in de nabijheid van oppervlaktewater of in Natura 2000 gebieden.

Hoewel – zoals in de toelichting aangegeven – in september 2010 geen prioritair gevaarlijke stof onderdeel uitmaakte van een toegelaten gewasbeschermingsmiddel in Nederland – maken wij bezwaar tegen deze nationale aanscherping.

Artikel 27c

Blijkens de toelichting wordt met deze bepaling artikel 12 onderdeel a van de Richtlijn geïmplementeerd. Wij pleiten er dan ook voor dichter bij de tekst van dit Richtlijnartikel te blijven. In plaats van “zo veel mogelijk gebruik te maken van biologische bestrijdingsmethoden” zouden “in eerste instantie gewasbeschermingsmiddelen met een laag risico en biologische bestrijdingsmiddelen” moeten worden overwogen, zoals artikel 12 van de Richtlijn aangeeft.

Artikel 27d

Artikel 12 lid 1 sub c van de Richtlijn duurzaam gebruik schrijft voor dat er passende risicobeheersmaatregelen worden genomen in recentelijk behandelde gebieden die door werknemers in de landbouw worden gebruikt of voor hen toegankelijk zijn. Blijkens de toelichting voorziet de Arbo-regelgeving reeds in dergelijke passende risicobeheersmaatregelen. Het plaatsen en weer weghalen van waarschuwborden zien wij niet overigens niet als passende maatregelen in de zin van de richtlijn, noch beschouwen wij dit niet als een “zeer geringe” lastenverzwaring voor gebruikers.

ARTIKEL II

Ad artikel 4.113b gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen

Dit artikel beperkt de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen op sport- en recreatieterreinen binnen 14 meter vanaf de insteek van een oppervlaktewaterlichaam tot het gebruik van mechanisch voortbewogen apparatuur.

Wij vragen ons af waarom handmatige toepassing onder lage druk wordt uitgesloten (bijvoorbeeld rugspuittoepassingen in verband met pleksgewijze bestrijding van onkruid). Dit geeft in het algemeen nog minder drift dan wanneer gebruik wordt gemaakt van mechanisch voortbewogen apparatuur en maakt gerichte toepassing mogelijk.

Ook vragen wij ons af hoe granulaattoepassingen in het licht van dit artikel gezien moeten worden.

Nota van toelichting

Ad 3.4.1. Bewijs van vakbekwaamheid

Bij de toelichting op de scheiding tussen de middelen voor professioneel en niet-professioneel gebruik is aangegeven dat middelen voor niet-professioneel gebruik door een ieder mogen worden gebruikt zonder dat een bewijs van vakbekwaamheid nodig is. Nefyto onderschrijft dit uitgangspunt.

Echter wij kunnen ons niet vinden in het daarna gegeven voorbeeld: "een akkerbouwer mag dus zonder bewijs van vakbekwaamheid een onkruidbestrijdingsmiddel dat is toegelaten voor niet-professioneel gebruik blijven gebruiken voor de pleksgewijze bestrijding van onkruid in zijn akker".

Nefyto stelt zich op het standpunt – evenals het uitgangspunt is bij het nieuwe Wettelijk Gebruiksvoorschrift – dat alleen die toepassingen zijn toegelaten en op het etiket worden vermeld die ook door het Ctgb zijn beoordeeld. Middelen voor niet-professioneel gebruik zijn beoordeeld op dit kleinschaliger, niet-professioneel gebruik en zouden derhalve niet door een akkerbouwer onder andere omstandigheden en/of voor andere toepassingen mogen worden gebruikt.

Ad 6 Administratieve lasten, uitvoeringslasten en effecten voor het bedrijfsleven

In deze paragraaf is verzuimd de lasten voor het bedrijfsleven alsmede de administratieve lasten en uitvoeringslasten aan te geven bij onverkorte doorvoering van het voorgestelde artikel 11a. Welke gegevens moeten worden ingeleverd, welke beoordeling moet worden gedaan, welke kosten zijn verbonden aan de voorgestelde nationale uitbreiding van de vergelijkende evaluatie van stoffen.

Bij het inschatten van de lastenvermindering bij de toelatingsaanvragen voor zaaizaad (artikelen 20 en 21) wordt er wel heel gemakkelijk van uit gegaan dat de lasten per toelating met enkele tienduizenden euro's verminderen, onder meer als gevolg van de wederzijdse erkenning. Met deze stelling wordt miskend dat Nederlandse zaadbedrijven een unieke positie

in de wereld innemen (bijvoorbeeld op het gebied van groentezaden) en dat daarom vaak uitsluitend een toelating in Nederland zal worden aangevraagd. De voorgespiegelde lastenreductie zal zich daarmee niet voordoen.

11 oktober 2010
MA/EW